

Łotwa
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

powierzchnia:	64 589 km ²	
ludność:	1,907 mln (stan na 1 stycznia 2020)	
głowa państwa (prezydent):	Egils Levits	od 8 czerwca 2019
premier	Arturs Krišjānis Kariņš	od 23 stycznia 2019
minister gospodarki, wicepremier	Jānis Vitenbergs	od 2 kwietnia 2020
minister zabezpieczenia społecznego	Ramona Petraviča	od 23 stycznia 2019
minister finansów	Jānis Reirs	od 23 stycznia 2019
minister spraw zagranicznych,	Edgars Rinkēvičs	od 25 października 2011
ambasador Łotwy w Polsce	Edgars Bondars	od 27 września 2017
ambasador RP na Łotwie	Monika Michaliszyn	od 2 września 2018
najbliższe wybory parlamentarne	październik 2022	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
PKB (w mld EUR)	24,56	25,36	26,96	29,14	30,46	27,91	28,65
PKB na 1 mieszkańca (w tys. EUR)	12,42	12,94	13,89	15,13	15,92	-	-
PKB (wzrost w %)	4,0	2,4	3,3	4,0	2,1	-8,4	2,6
Deficyt budżetowy (% PKB)	-1,4	0,2	-0,8	-0,8	-0,2		
Dług publiczny (% PKB)	37,3	40,91	39,3	37,2	36,9	45,7	50,8
Inflacja (HICP w %)	0,2	0,1	2,9	2,6	2,7	0,4	2,0
Bezrobocie (w %)	9,9	9,8	8,8	7,5	6,4	9,6	11,7
Eksport towarów (w mld EUR)	10,44	10,49	11,62	12,57	12,73	-	-
Import towarów (w mld EUR)	12,88	12,56	14,07	15,11	15,41	-	-
Bilans handlowy (towary i usługi w mld EUR)	-0,42	0,09	-0,18	-0,23	-0,26	-1,13	-1,65
Bezp. inwestycje zagr. na Łotwie (w mld EUR)**	13,53	13,59	14,69	15,26	15,93	-	-
Inwestycje bezp. Łotwy za granicą (w mld EUR)**	1,69	1,84	1,87	2,04	1,94	-	-

1. Sytuacja gospodarcza

Stolicą Łotwy jest Ryga licząca ok. 700 tys. mieszkańców.

Produkt krajowy brutto Łotwy na osobę, według parytetu siły nabywczej w 2019 roku stanowił 69% średniego poziomu UE (28).

Łotwa jest sklasyfikowana na 41 pozycji pod względem konkurencyjności w rankingu Światowego Forum Ekonomicznego *WEF Global Competitiveness Index 4.0 201*, odnotowano poprawę o jedną pozycję w stosunku do roku 2018 (Polska jest na 36 pozycji). W rankingu Banku Światowego krajów, pod względem łatwości prowadzenia działalności gospodarczej *Doing Business 2020*, Łotwa zajmuje wysokie 19 miejsce, 2 wśród nowych krajów członkowskich UE – za Estonią (18 pozycja). Polska jest uplasowana na pozycji 40.

Rating kredytowy Łotwy jest na stabilnym poziomie inwestycyjnym. Oceny:

Moody's – A3;

Standard&Poor's BBB +

Fitch – BBB+,

Łotwa jest członkiem UE od 1.05.2004 r., członkiem WTO od 10 lutego 1999 r. 1 lipca 2016 r. Łotwa przystąpiła do OECD.

Gospodarkę łotewską charakteryzuje wysoka emigracja zarobkowa. Szacuje się nieoficjalnie, że od momentu przystąpienia Łotwy do UE wyemigrowało ok. 100 tys. osób, co stanowi ok. 9% ogółu osób zatrudnionych.

Łotwa plasuje się w czołówce krajów UE o największym wzroście PKB. W maju 2020 r. średnie wynagrodzenie miesięczne brutto na Łotwie wynosiło 836 euro. Najszybciej wynagrodzenia rosły w sektorach: usług, budownictwa, nieruchomości, a także w rolnictwie.

1 stycznia 2014 r. Łotwa przystąpiła do strefy wspólnej waluty europejskiej. Wraz z wprowadzeniem euro Łotwa wprowadziła zmiany w systemie podatkowym, dzięki czemu stała się bardzo atrakcyjnym krajem dla inwestorów. Zlikwidowano podatek od dywidendy. Zysk ze sprzedaży akcji także nie jest opodatkowany. W 2015 r. obniżona została stawka podatku dochodowego od osób fizycznych z 24 do 23%.

Szacunkowy poziom szarej strefy na Łotwie wynosi 21,3% PKB (najwyższy wśród krajów bałtyckich). Łotwa znajduje się na 44 pozycji pod względem indeksu percepcji korupcji wg dorocznego Indeksu Percepcji Korupcji Transparency International za 2019 r.

Struktura sektorowa PKB (2017 r.): rolnictwo – 3,9%, przemysł – 22,4, usługi – 73,7%.

Produkuje się tu m.in. pojazdy silnikowe, sprzęt telekomunikacyjny. Duże znaczenie dla gospodarki ma także leśnictwo, rybołówstwo, hodowla (głównie bydła mlecznego).

Najczęściej eksportowane łotewskie towary to: pasze dla zwierząt, soja, mleko, produkty przemysłu drzewnego. Sporą część stanowi reeksport. Największe pozycje importowe stanowią gaz ziemny, smary, materiały pędne, surówka miedzi.

Najważniejszymi partnerami handlowymi Łotwy w jej eksporcie w 2019 r. były: Litwa (17,1%), Estonia (11,7%), Rosja (9,2%), Niemcy (7,2%), Szwecja (6,6%), Wielka Brytania (5,6%), Dania (4,3%) oraz **Polska (3,6%)**.

Najwięksi dostawcy na Łotwę w 2019 r. były: Litwa (17,6%), Niemcy (10,9%), **Polska (9,4%)**, Estonia (8,5%), Rosja (6,8%), oraz Finlandia (4,2%) i Niderlandy (4%).

2. Polityka gospodarcza

Ambicją Łotwy jest podążanie drogą państw nordyckich – osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Do wyzwań gospodarczych uprzedni rząd zaliczał kwestię bezpieczeństwa energetycznego. Istotną rolę odgrywała polityka prywatyzacyjna i przyciąganie kapitału zagranicznego do inwestycji bezpośrednich.

3. Stanowisko w sprawach europejskich

Łotwa przykładą dużą wagę do rozwoju transeuropejskich sieci połączeń transportowych – Rail Baltica i Via Baltica, jak również dąży do wpisania połączeń Wchód-Zachód na listę priorytetów unijnych.

4. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Polsko-łotewskie stosunki gospodarcze regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej na podstawie podpisanego 16 kwietnia 2003 r. w Atenach i obowiązującego od 1 maja 2004 roku Traktatu dotyczącego przystąpienia Polski i 9 innych krajów do Unii Europejskiej ([Dz.U. 2004 nr 90 poz. 864](#)). Ponadto w relacjach dwustronnych zostały zawarte umowy o charakterze gospodarczym:

Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania i zapobieganiu uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów i majątku z 1993 r. Dz. U. z 1995 r. nr 53, poz. 285 ([Dz.U. 1995 nr 53 poz. 285](#)), sprostowana Obwieszczeniem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 10 marca 2009 r. o sprostowaniu błędu ([Dz.U. 2009 nr 91 poz. 750](#)).

5. Wymiana handlowa z Polską

Wymiana towarowa w mln EUR

	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2018=100	I-VIII 2020	Dynamika I-VIII 2020=100
Eksport	1 031,7	1 023,3	1162,0	1 091,0	1 145,1	105,0	937,5	98,2
Import	180,6	222,2	246,1	295,7	293,6	99,3	361,9	125,6
Obroty	1 212,2	1 245,5	1 408,1	1386,7	1 438,7	103,7	1 299,3	104,6
Saldo	851,1	801,0	915,9	795,3	851,5		575,6	

Źródło: GUS

Łotwa jest 17 partnerem Polski w UE i 34 na świecie pod względem wielkości obrotów (wg danych wstępnych za 2019 r.).

W 2019 r. zajmowała 25 pozycję na świecie i 17 w UE pod względem polskiego eksportu, z udziałem 0,6% w eksporcie Polski ogółem i odpowiednio 53 (świat) i 22 (UE) miejsce pod względem importu z udziałem 0,18%. Polska natomiast jest ważnym partnerem handlowym Łotwy, zajmując 8 pozycję w eksporcie z udziałem 3,6% i 3 w imporcie tego kraju, z udziałem 9,4%.

W ciągu ostatnich lat struktura eksportu zmieniała się, pojawiły się towary, które do tej pory nie były przedmiotem wywozu z Polski. Głównymi towarami eksportowymi są (wg danych za 2019 r.): wyroby

przemysłu elektromaszynowego (ok. 27,2% udziału w polskim eksporcie na Łotwę), artykuły rolno-spożywcze (ok. 18,3%), wyroby przemysłu chemicznego (ok. 22%), metale nieszlachetne (ok. 10%).

W polskim imporcie z Łotwy dominują (wg danych za 2019 r.): metale nieszlachetne i wyroby z nich (ok. 37,8 % w imporcie z Łotwy), wyroby przemysłu elektromaszynowego (16,9%), artykuły rolno-spożywcze (ok. 13,4%) wyroby drzewno-papierniczego (ok. 10%) oraz wyroby przemysłu chemicznego (ok. 8,6%).

6. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Polska jest na 15 miejscu wśród kierunków inwestycji łotewskich. Wg informacji Banku Centralnego Łotwy skumulowana wartość łotewskich BIZ (*stock*) w Polsce na koniec II kw. 2020 r. roku wyniosła **34 mln EUR**. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, pod koniec 2018 r. w Polsce było zarejestrowane 53 spółki z udziałem kapitału łotewskiego. Kapitał zagraniczny tych spółek wynosił 64,6 mln PLN, co stanowiło ok. 0,03% kapitału zagranicznego ogółem. Kapitałem zagranicznym powyżej 1 mln USD dysponowało 5 spółek. Wg danych opublikowanych przez NBP, wielkość zainwestowanego kapitału łotewskiego w Polsce na koniec grudnia 2019 r. wyniosła 74,6 mln EUR i stanowiła ok. 0,04% zainwestowanego kapitału ogółem.

Według źródeł łotewskich skumulowana wartość polskich BIZ (*stock*) na Łotwie na koniec II kw. 2020 roku wyniosła **131 mln EUR**. Wg danych polskich opublikowanych przez NBP, całkowitą wartość inwestycji polskich na Łotwie na koniec roku 2019 szacowano na 128,4 mln EUR (ok. 0,6% polskiego kapitału zainwestowanego za granicą).

Dostęp do rynku

Z dniem 1 maja 2006 r. Łotwa otworzyła swój rynek pracy dla obywateli polskich. Istniejąca pomiędzy Polską i Łotwą infrastruktura prawna nie stwarza żadnych barier formalnych dla rozwoju współpracy gospodarczej.

Problemy z wypłacalnością wielu firm łotewskich oraz nieskuteczność łotewskiego wymiaru sprawiedliwości powoduje wzrost ryzyka przy zawieraniu kontraktów handlowych. W zdecydowanej większości przypadków wynika to z niedoskonałości otoczenia biznesowego, na które w decydującym stopniu wpływają obowiązujące normy prawa gospodarczego.

7. Potencjalne dziedziny współpracy

Składowanie gazu ziemnego (naturalne kawerny gazowe na Łotwie).

8. Placówka dyplomatyczna Rzeczypospolitej Polskiej na Łotwie

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej

Mednieku iela 6 b

LV-1010 Riga

Latvia

tel.: (+371) 6 70-31-512/500

faks: (+371) 6 703-15-49

e-mail: ryga.ambasada@msz.gov.pl

strona internetowa: <http://ryga.msz.gov.pl/pl>

Opracował: Maciej Zieliński

Październik 2020